

వార్త

మనం ఎంత నిజాయితీ పరులం అయి ఉంటే, ప్రభుత్వం పరిపాలన అంత చక్కగా సాగుతుంది.

- జువర్నల్

'పెళ్లి' పుస్తకానికి చెదలు!

భారతీయ వైవాహిక వ్యవస్థ కట్టుబాట్లకు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా జనం నిరాజనాలిస్తున్నారా. మన సంస్కృతి నంప్రదాయాలంటే పాశ్చాత్య దేశాలా మెచ్చు కోలాగా ప్రస్తావిస్తాయి. ఇదే తరుణంలో వైవాహిక భాగ స్వాముల మధ్య వికారాలు కూడా నవ్వలపాలవుతున్నాయి. ఎన్నో వేల సంవత్సరాలాగా ఈ కట్టుబాట్లకు అగ్ర స్థానమున్నాం. రెండు వేర్వేరు కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన ఒక ఆడ మగా పాణిగ్రహణం పూర్తయ్యాక ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకుని తరించడమే అందులోని అంతర్ధార్థం. పవిత్ర ధర్మాలా ఆచరించి సూరీళ్లు వండించుకోవడమే కీలకం. వరకట్నాలు, కన్యాశుల్కాలు, ప్రాశ్నాత్య దేశాలలో కలి సికట్టుగా ఉండటెని కాంట్రాక్టు ఉన్నా లేకున్నావధ్దనుకుంటే తప్పుకాదు. వారి మధ్య ఏవిధమైన ఆత్మీయ బంధాలు ఉండవు. అక్కడేమీ ఎలాంటి అభ్యంతరాలూండవు. అను మానాలుండవు. విపరీత విక్రృత వికారాలు తక్కువే. అలా సాగిపోయే వ్యవస్థను తప్పుపట్టలేం. కానీ భారతీయ సంస్కృతికి పట్టుకొమ్మగా ఎంతో బలిష్ఠమైన నియమ నిబంధనలు ఉన్నాయంటూ ఎన్నో వందల ఏళ్లుగా చెప్పు కునే వైవాహిక వ్యవస్థ కొన్ని వెలతలలు వేస్తోంది. సాక్షి వేరే చదువులోచ్చాక యువతలో కొన్ని నిర్దిష్ఠమైన అభిప్రాయాలు ఏర్పడడం కొందర వివాహం అలస్యం చేసుకోవడం, కొందరు వయసు మళ్లుకున్నా వివాహం వైపు దృష్టి మరల్చుకోపోవడం వంటి ఆలోచనల్లో పడ్డారు. ఇదే సమయంలో ప్రపంచం యావత్తూ ఇదేలో కొత్తగా ఉండనకుం డున్న డేటింగ్ సంస్కృతి, సహజీవనం వంటి కొత్త పోకడలతో పోటీపడుతున్న పరిస్థితిని గమనిస్తున్నాము. వివాహం, ప్రేమ, అప్యాయతలు, అనురాగాలకు, అనుబంధాలకు అటవట్టుగా ఉంటుంది. ఇప్పుడు జరుగుతున్న కొన్ని పుటలను చూస్తే కట్టుబాట్లకు విలువలేకుండా మారిపోయా యి. యువత ప్రవర్తనలో విక్రృత ప్రవర్తన బయటపడు తుంది. సమాజం డెడిఫైయిందనంత పెద్ద మాట వాడ నక్కర్లేదు కాని అదే దిశగా పయనిస్తుండేమోనన్న భయం వేరుకమానరే. ఏది ఏమైనా వ్యవస్థ కుళ్లిపోవడం మొదలౌతోందని అనుకున్నప్పుడే మంచి ఎలాచేయాలో ఆలోచించాల్సిన ఆవశ్యకత ఏర్పడింది. యువత విక్రృత చేష్టలు పాత తరాల వారయితే కంగారు పడుతున్నాయి. వివాహ వ్యవస్థలో భాగస్వాములకు ఒకరి మీద ఒకరికి నమ్మకం ముఖ్యం. అదే నన్నగిట్టి ఒకరి వాపును మరో కరు కర్ణాగా చూడాలనుకున్న కొన్ని ఉదంఠాలను గూర్చి చర్చించుకోవాలి. ఉత్తరాఖండ్లోని ముస్లిం లలో జరిగిన విశాఖ పట్నంకు చెందిన రాధా గాయత్రి హత్యకేసు, పూణెలో కేతన్ అగర్వాల హత్య కేసులను విశ్లేషించుకుంటే ఆన వసర కారణాలు, అనుమానాలతో తనను

నమ్మి వచ్చిన భాగస్వాములను పరలోకానికి పంపి తమ జీవితాలను ఎలా జైత్రపాలు చేసుకున్నారో అర్థమవుతుంది. ఇవే ఇప్పు డు వివాహ వ్యవస్థను కుడిపెసాయి. వ్యవస్థకు చెదలు పడుతున్నట్లు చెప్పుకోవచ్చు. పెళ్లింటే ఇష్టం లేక పోతే తల్లి దండ్రులకు, చెటిలే వాళ్లే సాహసించరు కానీ వాళ్లకు చెప్పి ఒప్పించడం కన్నా కాబోయే వరదీని చంపడమే తేలికగా భావించి కటకటాలపాలైన పూజ యువతి సియాగోయెలే వ్యవహారం ఇప్పుడు దేశవ్యాప్తంగా చర్చ నియాంశమైంది. పూణెలోని లోహగడ్ కోటలో బెత్తాహాక పాలిట్రామికవేత్త కేతన్ అగర్వాలతో సియో వివాహం కుదుర్చుకుంది.తనకు అంత తీవ్రమే పరిచయమున్న ప్రీయుడు చేతనే చౌదరి సాయితో నమ్మించి లోయలోకి తోసేసింది. కేతన్తో పెళ్లి వధ్దనుకున్నప్పుడు అప్పటికే కోటి రూపాయలు ఎందుకు తీసుకున్నట్లు? డబ్బు ఇవ్వకర్లేకుండా ప్రీయూడితో కాలక్షేపం చేసేందుకు ఈ దురాగతానికిపాల్పడి ఉండొచ్చునన్న అనుమానం రాకపోదు. పెళ్లి వధ్దని చెప్పేస్తే కేతన్ మరో మంచి సంబంధం చేసుకుంటాడుగా. ఆమె ఆలోచన దుష్యుత్వం వైపు ఎందుకు మళ్లింది. వివాహ బంధాన్ని తేలిక తీసుకున్నట్లు అనుకోవాలి.అంటే తాంబూలాలు మార్చుకుని కూడా తప్పుడు త్రోవతోక్కొంది. అతని ప్రాణాల్ని తీసి చూక్కొ ఆమెకేవర ఇవ్వాలో? ఆ మధ్య మేఘాలయాలో హసీమూన్ హత్యకేసు ఇదే స్థాయిలో సంబలనం సృష్టించింది. మధ్యప్రదేశ్కు చెందిన ట్రాన్సిపోర్ట్ వ్యాపారి రాజా రఘువంశీని సాక్షాత్తు అతని భార్య సోనమ్ తన ప్రీయూడి రాజీకుశ్చాహతో కలిసి అత్యంత కిరాతకంగా హత్యచేసింది. మే 23న హసీమూన్ ట్రివ్ ఫాటోమాటో కని తీసున్నట్లొక్కడ హత్యకు ప్లాన్ చేసింది. ఇక్కడ కిరాయి వాడంతలకు రూ.20 లక్షల సుసారి ఖర్చు. భర్తతో సంసారం చేయలేనని నిర్ణయించు కున్నప్పుడు హుందాగా చెప్పి విడాకులు తీసుకోవచ్చు. ఈకాలంలో అదేదీ తప్పేకాదు. మరి ఇప్పుడే ముయ్యింది. ఒక్క ప్రాణం తీయడం అంత సులువా. తీరా జైలు గతిని తప్పించుకోవడం సాధ్యమేనా? ఎందుకు ఆలోచించరు? ముస్లిం లో విశాఖపట్నంకు చెందిన రాధా గాయత్రి దుర్మరణం మరి ఘోరం. అనుమానపు భర్తతో హసీమూన్ శిక్షడమే ఆమె చేసిన తప్పు. అంతామ నిర్ణయం తీసుకునే లోపు ఓ శాడిస్టు భర్త చేతనేకుమారీ మారతాడని దివిరి అవకాశం ఇవ్వడమే ఆమె అవరాధమని ఇప్పుడు అందరూ అనుకుంటున్న మాట. పైగా తప్పుకోడానికి ఎన్నో డ్రామాలు ఆడుతున్నాడు. చదువు నేర్పిన సంస్కారమిదా? అందరూ ముకున్న వేలేసుకుంటున్నార. ఇవన్నీ వివాహ బంధాన్ని విక్రృత క్రిడగా భావించి దురాగతానికి అంతు రాగృణ చేసిన వారు చెప్పాలి. దేశ కాలమాన పరిస్థితులు యువతలో వైపరీత్య ఆలోచనలు పెచ్చు పెరుగుతున్నాయని ముందే గ్రహించి సంబంధాల కూర్పులో తల్లిదండ్రులు మరింత జాగ్రత్త పహించాల్సిందే.

ఎంత గొప్ప చదువు అయినా, ప్రావీణ్యత అలవాటు అవ్వాలంటే అది చెప్పే వారిపై ఆధారపడి ఉంటుంది.	చదరంగంలో మాదిరిగానే జీవితంలో కూడా ముందుచూపు ఎంతో అవసరం.
మహాత్మా గాంధీ	వి.జాన్సన్

ప్రజావాక్కు

అగ్నిప్రమాదాల నుంచి గుణపారం నేర్చుకోవాలి

అక్టోబో వాణిజ్యభవనంలో నిర్వహిస్తున్నకోవింగ్ సెంటర్ లో జరిపే బరిగిన అగ్నిప్రమాదం దేశాన్ని బిల్లి వివాదంలో ముంచెత్తింది. విద్యార్థుల ప్రాణాలను అగ్నిగన్ధ ఈ ఘటన భవన భద్రత, అగ్నిమాపక ఏర్పాట్లు, అత్యవసర పరిస్థితుల్లో స్పందించే సామర్థ్యంతో ఉన్న లోపాలను బహిష్కరించేసింది. గతవారంలో ఢిల్లీలోని మాల వీయస్గర్ అతిథి గృహం, తుగ్లకాబాద్ నివాస భవనం, గింగ్జూరులోని కుంభారపేట గిడ్డంగి వంటి చోట్ల జరిగిన అగ్నిప్రమాదాలు కూడా భద్రతా నిబంధనల నిర్లక్ష్యానికి ఉదాహరణలుగా నిలిచాయి.అగ్నిమాపక పరికరాలు ఏర్పాటు చేయడం మాత్రమే సరిపోదు. వాటిని ఎలా ఉపయోగించాలి? అత్యవసర పరిస్థితుల్లో భవనం నుంచి ఎలాబయటపడాలి?అనే విషయాలపైవిద్యార్థులు, ఉద్యోగులు, నిబ్బందికి అవగాహన ఉండాలి. ప్రతి కోవింగ్ సెంటర్, పాఠశాల,కళాశాల,పాణిజ్య భవనంలో నిరంతరం ఫైర్ ట్రీక్స్, ఎవాక్యుయేషన్ శిక్షణ, భద్రతా సూచనలను తప్పనిసరిచే చేయాలి.

- ని.హెచ్.ప్రతాప్, శ్రీకాకుళం

మధ్యం దుకాణాలను ఎత్తివేయాలి

తమిళనాడుప్రభుత్వం ప్రార్థనలయాల, విద్యాసంస్థలు, బస్సాండ్ల సమీపంలో ఉన్న మద్యం దుకాణాలను తొలగించేందుకు తీసుకున్న నిర్ణయం ప్రశంసనీయమైనది. ఉబుమంటి చర్యలు విద్యార్థులకు, ప్రజలకు ప్రశాంతమైన వాతావరణాన్ని కల్పించడంలో దోహదపడతాయి. అధ్యాత్మిక కేంద్రాల పవిత్రతను, విద్యాలయాల గౌరవాన్ని కాపాడే ఈ విధానాన్ని ఇతర రాష్ట్రాలు కూడా పరిశీలించి అమలు చేస్తే సమాజ శ్రేయస్సుకు మరింత తోడ్పాటు అందుతుంది. సమాజంలో సానుకూల ఆలోచనలు, మంచి విలువలు,ఆరోగ్యకరమైన జీవనవిధానాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు కూడా ఇది దోహదపడుతుంది.

-ఎన్.కృష్ణ హైదరాబాద్

పాఠశాలలో తనిఖీలు చేపట్టాలి

ప్రభుత్వ పాఠశాలలో నడిపే పిల్లలకు నాణ్యమైన విద్య, పూలిక వసతులు, సరైన పౌష్టికాహారం అందిస్తున్నదే వారు నిరంతరం అభివృద్ధి చెందగలరు. కావున అధికారులు జైత్ర స్థాయిలో ప్రత్యేక తనిఖీలు చేపట్టి పిల్లలకు సరైన నాణ్యమైన విద్య, అందేలా చర్యలు తీసుకోవాలి. దీనిపై అధికారులు దృష్టి పెట్టాలి.

-మోత శివకుమార్, నల్గొండ జిల్లా

గమనిక: ఎడిటోరియల్ వేటితో ప్రచురితమయ్యే వ్యాసాలలోని అంశాలు, విశ్లేషణలు వ్యాసవర్త సొంత జ్ఞాప్తియేయాల. వాటితో పత్రికలు అంశాలని సంబంధం లేదు. -ఎడిటర్	
మనవి	ఎడిటర్ పేజికి...

అర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ విశ్లేషాత్మక రచనలు పంపగలరు రచయితలు మాకు పంపే వ్యాసాలు ఇతర పత్రికలకు కూడా పంపడం సరైన విధానం కాదు. సహకారస్థానిగి ఆశించి. -ఎడిటర్ (e-mail: editpage@vaartha.com)

'నాణ్యమైన విద్య' అందరికీ అందాలి

ప్రభుత్వ పాఠశాలలను కేవలం పేదల పాఠశాలలుగా కాకుండా ప్రతి వర్గం పిల్లలు చదవాలనుకునే స్థాయికి తీసుకురావాలి.అధునికభవనాలు, స్పోర్ట్స్ క్లౌనియామ్స్, నాణ్యమైన ఉపాధ్యాయులు, ఇంగ్లీష్తో పాటుమాతృభాషలో బోధన, క్రీడలు,కళలు,సాంకేతిక విద్య అన్నీ అందుబాటులో ఉండాలి. కామన్ సూర్పలింగ్ విధానం, సమాన విద్యా అవకాశాలు, పౌరదర్యక పెట్టుబడులు, ప్రభుత్వ బాధ్యతాయుత మైన అమలు ధ్వారా మాత్రమే ఈ అసమానతలను తగ్గించగలం.విద్య అనేది ధనికులకు మాత్రమే అభివే ప్రత్యేక హక్కు కాదు. ప్రతి వినూరి హక్కు. పుట్టుక కాదు, ప్రతిభ భవిష్యత్తును నిర్ణయించే దేశాన్ని నిర్మించాలంటే విద్యలో సమానత్వం అత్యవసరం. నాణ్యమైన విద్య కొందరికే కాదు, అందరికీ అందాలి. క్యాలిడీ ఎడ్యుకేషన్ ఫర్ అల్ - టూల్ ఫర్ ది ఫ్రిబెర్లెస్ అనే సూత్రం నివాదంగా కాకుండా ప్రభుత్వ విధానంగా మారిన రోజే భారతదేశం నిజమైన అభివృద్ధి పథంలో ఎదురుకు పోతుంది.

ఒకే వయసు, ఒకే తెలివితేటలు, ఒకే తరహా కలలు, అయినా ఇద్దరు పిల్లల జీవితాలు పూర్తిగా భిన్నంగా మారుతున్నాయి. కారణం వారి ప్రతిభ కాదు, వారు చదివే పాఠశాల. నేటి భారతదేశంలో పిల్లల భవిష్యత్తును వారి కృషి కంటే ముందే వారి కుటుంబ ఆర్థిక స్థితి, వారు చేరే స్కూల్ నిర్ణయిస్తున్న పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇది కేవలం విద్యా రంగంలోని సమస్య మాత్రమే కాదు, సమాజంలో కొత్త తరహా అసమానతలకు బలమైన పునాది. ఒకప్పుడు పదో తరగతి లేదా ఇంటర్ తర్వాత పోటీ మొదలయ్యేది. ఇప్పుడు ఎలకేజీ అడ్మిషన్తోనే పోటీ ప్రారంభమవుతోంది. ఇంటర్మీషన్లో స్కూల్స్, బీబీ, కేంబ్రిడ్జ్, డిజిటల్ క్లాస్ రూమ్స్, రోబోటిక్స్, ఆర్థిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్, వైసీఐ భాషలు వంటి అవకాశాలు సంపన్న కుటుంబాల పిల్లలకు అందుబాటులో ఉంటున్నాయి. మరోవైపు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదివే పిల్లలు ఇప్పటికీ ప్రాథమిక మౌలిక వసతుల కోసం ఎదురుమాడాల్సిన పరిస్థితి ఉంది.అత్యంత ఆందోళన కలిగించే విషయం ఏమిటంటే మధ్యతరగతి కుటుంబాలు కూడా ఈ బోటిలో వెనుకబడకూడదనే ఆందోళనతో భారీ ఫీజులు బెల్లెస్తూ అప్పుల ఊటిలో చిక్కుకుంటున్నాయి.విద్య అనేది ఒకప్పుడు కుటుంబ భవిష్యత్తుపై పెట్టుబడిగా భావించేవారు. ఇప్పుడు అది రుణాల భాండాగార మారతోంది.

వినూరి అడ్మిషన్ నుంచి ఇంటర్మీడియట్ వరకు లక్షల రూపాయల ఖర్చు సాధారణమైపోయింది. విద్య కోసం బ్యాంకు రుణాలు, వ్యక్తిగత అప్పులు తీసుకోవడం అనేక కుటుంబాలకు తప్పనిసరి అవుతోంది. ఈ పరిస్థితి ఒక్క రోజులో ఏర్పడలేదు. 1990ల తర్వాత జనాభా పెరిగింది. విద్యపై ప్రజల్లో అవగాహన పెరిగింది. అయితే ప్రభుత్వ పాఠశాలలు అదే స్థాయిలో అభివృద్ధి చెందలేదు. ఇవసరమైన మౌలిక సదుపాయాలు, నాణ్యమైన బోధన, ఇంగ్లీష్ మీడియం, అధునిక సాంకేతికత వంటి అంశాల్లో అలస్యం జరిగింది. ఈ ఖాళీని ప్రైవేటు విద్యా సంస్థలు భర్తీచేయాయి. కానీ విద్యను సేవగా కాకుండా వ్యాపారంగా మార్చడంతో అసమానతలు మరింత పెరిగాయి. ఈ మార్పుకు సంబంధించిన గణాంకాలు కూడా ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చేరే విద్యార్థుల సంఖ్య క్రమంగా తగ్గుతోంది. ముఖ్యంగా ప్రాథమిక తరగతుల్లో ఈ తగ్గుదల మంతం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. విద్యావంతులైన తల్లిదండ్రులు, మంచి ఆర్థికస్థితి కలిగిన కుటుంబాలు తమ పిల్లలను

నకిలీ నోట్లకు పూర్తిస్థాయిలో కళ్లెం వేసేదెప్పుడు!

కొందను తప్పి ఎలుకను పట్టినట్లుగా వుంది కేంద్ర సు రద్దు చేసి దాదాపు ఆరేళ్లు అవుతున్నా ఇంకను నకిలీ నోట్లకు పూర్తి స్థాయిలో కళ్లెం వేయాలనుకున్న వారిలక్కం నెరవేరిన దాఖలాల్లేవు అని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు. ముఖ్యంగా సమాంతర ఆర్థిక వ్యవస్థను అరికట్టి, నగదు రహిత లాహాడేలను పెంచడానికి దేశంలో నకిలీ నోట్లను కనిపించకుండా చేయడానికి నోట్ల రద్దు నిర్ణయం తీసుకున్నామని అప్పట్లో గొప్పగా,అట్టుపసంగా కేంద్రప్రభుత్వం ప్రకటించినప్పటికీ ఎందుకనో ఆచరణలో వారు తీసుకున్న నిర్ణయాల సమర్థవంతంగా అమలు చేయలేకపోయారు. అనే చేదువాస్తవం మన కళ్ళుముందు కనపడుతూనేవుంది. ఒక వైపు నాక్షాత్య రిజర్వుబ్యాంకు వారే గత ఏడాది 102 శాతం వరకే నకిలీ నోట్లు పెరిగాయి అని ప్రకటించడంతో నకిలీ నోట్లను అరికట్టడంలో కేంద్రం అనుసరించినఅవుతగడ అంతగా సఫలీకృతం కాలేదు అనే వచ్చి నిజం మనందరికీ భోధపడుతూనే వుంది. దీన్ని బట్టి చూస్తే ఎన్ని చట్టాలు తెచ్చినా అమర్తవంతంగా అమలు చేయలేకపోయారు. ఇక్కడ దేశభక్తి ఎక్కడ ప్రారంభమవుతుంది, ఎక్కడ ముగిస్తుంది? జాతీయవాదం ఎక్కడ ప్రారంభమవుతుంది, ఎక్కడ ముగిస్తుంది? అనే ప్రశ్నలు చాలా ముఖ్యమైనవి. దేశభక్తి అంటే దేశాన్ని ప్రేమించడం, ప్రజల సంక్షేమాన్ని కోరుకోవడం, రాజ్యాంగ విలువలను గౌరవించడం. దేశభక్తి కలిగిన వ్యక్తి ఎల్లప్పుడూ ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తాడు, తప్పులను విమర్శిస్తాడు. ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడుతాడు, సకలంగా పన్నులు చెల్లిస్తాడు, పర్యావరణాన్ని పరిరక్షిస్తాడు, పౌర హక్కులను గౌరవిస్తాడు. మహాత్మా గాంధీ, డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్, జవహర్లాల్ నెహ్రూ వంటివారు దేశాన్ని ప్రేమించారు. కానీ ప్రభుత్వాలను,విధానాలను ప్రశ్నించారు, విమర్శలను స్వీకరించారు. జాతీయవాదం అనేది దేశం లేదా జాతి అత్యున్నతమని భావించేది రాజకీయ నిర్ధారతం. ప్రభుత్వమే దేశమని, పార్టీనే దేశమని, నాయకుడే దేశమని చెప్పి విమర్శను దేశద్రోహంగా చిత్రికరిస్తారు. జాడ్ ఆర్మెల్ మాటల్లో దేశభక్తి ప్రేమ ఆధారంగా ఉంటుంది, జాతీయవాదం అది కారం ఆధారంగా ఉంటుంది. పాశ్చాత్య దేశాల అనుభవాలు మనకు సరిపెరిచితమే. ఉదాహరణకు హిట్లర్ జర్మనీని ప్రపంచంలో అత్యున్నత జాతిగా ప్రకటించాడు. ఫలితంగా ప్రజాస్వామ్యం పతనం, మీడియా నియంత్రణకు లోనైంది. మైనారిటీలపై దాడులు పెరిగాయి.రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం లో లక్షలాది ప్రాణనష్టమును మిగిల్చింది. అత్యుత్పాపా జాతీయవాదం ఎంత ప్రమాదకరమో తెలియజేసింది. అలాగే ఉబలిలో మున్నేరిని దేశభక్తిని జాతీయవాదంగా అలాగే ఫాసిస్టు పాలన నిర్మించారు. ప్రజాస్వామ్యం బలహీనపడింది. ఇక ప్రస్తుతం ఆమెరికాలో ట్రంప్ 'ఆమెరికా ఫస్ట్' నినాదం కొంచెమందికీ దేశభక్తిగా కనిపించింది. విమర్శలకు ద్రోసింది అది అదేక జాతీయవాద రాజకీయాలకు దారి దీసింది. ఇక మన దేశంలో స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో జాతీయవాదం బ్రిటిష్ వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా ఒక విముక్తి ఉద్యమం జరిగింది. కానీ నేడు జాతీయవాదం రూపం మారింది. ఇక్కడ ప్రస్తుతం నేరున్యగరపై ప్రశ్నిస్తే

డా. ఎ. భాగ్యరాజ్

దేశద్రోహాలోతాము, పేషడ్ల లీకయితే, పర్యావరణ నాశంపై మాట్లాడితే దేశ వ్యతిరేకతలొత్తాము,ఎన్నికల వ్యవస్థపై సందేహాలు వ్యక్తం చేస్తే నకిలీ శత్రువులనువుతాము.ప్రజాస్వామ్యంలో ఇవన్నీ సహామైన ప్రశ్నలు. ప్రస్తుత జాతీయవాదం రాజకీయాల విమర్శలకు అభిప్రాయం ప్రకారం రాజకీయంలో జాతీయవాదం ప్రధాన ఎన్నికల వ్యూహంగా మారింది. ఉదాహరణకు సైన్య విజయాల రాజకీయాకరణ ఆలోచణలు, మతపరమైన గుర్తింపుతో దేశభక్తిని అనుసంధానం

చేయడం, విభేదించే స్వరాలను 'అర్వన్ నక్సల్', 'దేశద్రోహ'గా ముదించడం అనే విమర్శలు పెరిగాయి.మీడియాద్వారా భావోద్వేగ జాతీయవాద ప్రచారాన్ని ఉధృతం చేయడం పెరిగింది. అందువల్ల ఈ అంశాన్ని వివిధ కోణాల నుండి పరిశీలించడం అవసరం. డాక్టర్ అంబేద్కర్ అభిప్రాయం ప్రకారం దేశానికంటే రాజ్యాంగం విలువైన సమానతం, స్వేచ్ఛ, సౌభ్రాతృత్వం, న్యాయం) ముఖ్యమైనవని, దేశాన్ని ప్రేమించడం అంటే ఈవిలువలను కాపాడటమని, జెడాడుకు సెల్యూట్ చేయడం మాత్రమే దేశభక్తి కాదని, ఆకలితో ఉన్న పౌరుడికి ఆహారం అందించడం,విద్యను అందించడం, ఆడవులను రక్షించడం, అవినీతిని ప్రశ్నించడం కూడా దేశభక్తి అవుతుందని చెప్పారు.దేశభక్తి అంటే జరిగే అన్యాయాలను,తప్పులను చూసినందుడల్లో మంటలు రేగాలి, ప్రశ్నించాలి, పోరాడాలి. కానీ దేశం నిజంగా ఎంత అభివృద్ధి చెందిందో, ప్రజలు ఎంత సంతోషంగా ఉన్నారో, ఎంత స్వేచ్ఛగా జీవిస్తున్నారో కలపడానికి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అనేక సూబీలు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకువివిధ రకాల సూబీలను చుస్తే ఆకలి సూబీతో (గ్లోబల్ హంగర్ ఇండెక్స్) నివేదికలో 123 దేశాలకుగాను భారత్ 102వ స్థానంలో (పిల్లల పోషకాహార లోపం,క్రమీనత, శిశువనశాలు వంటి సమస్యలు

తాము అధికారింగా ముద్రించే కర్పెన్సీలో ఎప్పటికప్పుడు నకూరేటి ఫీవర్స్ ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నప్పటికీ నకిలీ నిపుణులు వాటికి డీటుగా నకిలీకర్పెన్సీని వాప కింద సీరులా విస్తరించవేస్తుండటం,చలామణిలోకి తెస్తూనే ఉండటం అత్యంత బాధాకరమైన. కోపయింమైన విషయం. ఏమైనా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా కర్పెన్సీ బెడద ఎక్కువగా వున్న అన్ని దేశాలు ముకుముగ్ధిగా తమ స్వల్ప కేంద్రప్రభుత్వం నకిలీ నోట్లకు చెక్ పెట్టడానికి అనుసరించిన వ్యూహాలు, ప్రతి వ్యూహాల బెడిసికొట్టి కొందను తప్పి ఎలుకను పట్టిన చండగా అవతరించడం కేంద్రప్రభుత్వం పరిపాలనలోపాలను ఎత్తి చూపుతున్నది. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే ఈ నకిలీ నోట్ల కర్పెన్సీ సమస్య అంతా తేలికగా పదిలించుకునే వ్యవహారం కాదు అని మనకు ఇదివరకే తెలిసిన సత్యం. ఎందుకంటే నకిలీ కర్పెన్సీ తయారీలో కొద్దిమేర అనేది స్థానిక పాత్ర ఉండటంతో పాటు చాలా వరకు విదేశీ గూడవాక సంస్థలు, మాఫియా ముఠాలు, ఉగ్రవాద మాకర పాత్ర వైతం ఇందులో ఉండటంతో పాటు, ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థను శాసిస్తున్న అగ్రరాజ్యాలకు సైతం ఈనకిలీ కర్పెన్సీ బెడద తప్పడం లేదు. అంటే నకిలీ కర్పెన్సీ వ్యవహారం ప్రపంచ దేశాలను ఎంతగా బెంజేలు ఎత్తిస్తుందో మనలోతూ ఇట్లో ఉహించవచ్చు. ఏది ఏమైనా నకిలీ కర్పెన్సీ ప్రపంచవ్యాప్త సమస్యగా పరిణమించిన నేపథ్యంలో నకిలీ కర్పెన్సీ బెడదను అరికట్టడానికి, దాని పీడ విరగడ అవ్వడానికి ప్రతి దేశం తమ వంతు ప్రయత్నంగా

దేశభక్తితో జాతీయవాదాన్ని పోల్చడమా?

కోససాగుతున్నాయి). రిపోర్టర్స్ వితోట్ బోర్డర్స్' విడుదల చేసిన 2026 సంవత్సరానికిగాను ప్రపంచ పత్రికా స్వేచ్ఛా సూచికలో 180 దేశాలలో భారత్ 157వ స్థానంలోను, 2026గేను ప్రపంచ సంతోష సూచికలో 147దేశాలలో భారత్ 116వ స్థానంలోను, అవినీతి అవగాహన సూచికలో 182 దేశాలలో భారత్ 91వ స్థానంలోను, వాతావరణ మార్పుల పనితీరు సూచిక 2026లో పరిశీలించిన 67 దేశాలలో భారత్ మెత్తుమీద 23వ స్థానంలోనునిలిచింది. ఇక్కరాజ్యసమితి అభివృద్ధి కార్యక్రమం వారి మానవ అభివృద్ధి సూచికలో 193దేశాలలో భారత్ 130వస్థానంలోను, తాత్కాలమాపికలు, శాంతి,భద్రత సూచికలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా 181దేశాలలో భారత్ 131వ స్థానంలో, రోడ్డు రవాణా రూపాదుల మంత్రిత్వశాఖ ఇటీవలి గణాంకాల ప్రకారం గత మూడేళ్ల కాలంలో జాతీయ రహదారులపై మెత్తం 21వంతెనలు (15 పూర్తయినవి 6 పూర్తయిపో ఉన్నవి) కూలిపోయాయి. విస్తృత కోణంలో చూస్తే గత ఐదేళ్లలో దేశవ్యాప్తంగా వందలాది వంతెనలు రహదారి పోకెళ్ల సదుపాయాలు కూలిపోయి నట్లు సోపట్ మీడియా వేర్వేరణలు, నిర్వాణ సంబంధిత సమాచారం అవగా మేస్తున్నాయి. పీడెమి ఇన్ఫ్లుయూల్ లిబరల్ డెమోక్రసీ ఇండెక్స్ ప్రకారం సూచీ ప్రకారం భారతదేశం 'ఎల్వోరల్ ఆటోక్రసీ' (ఎన్నికల నిరం కుశక్తం) దేశంగా పరీకరించబడింది. ఎక నామిక్స్ ఇంటెలి జెక్స్ యూసీబి (ఈ.ఐ.యూ) డెమోక్రసీ ఇండెక్స్ప్రకారం భారతదేశాన్ని 'పాక్కి లోపాలు గల ప్రజాస్వామ్య' దేశంగా వర్గీకరించారు. నిజమైన దేశభక్తి సూబీలు చూసి దేశాన్ని మెరుగుపరచుటానికి కోరుతుంది. అతి జాతీయవాదం మాత్రం ఈసూబీలను పట్టించుకోకుండా 'విశ్వగురువు' అనే ప్రచారానికే పరిమితం అయ్యే ప్రమాదం ఉంది. దోహాట్ ట్రంప్ మన దేశ ప్రతిష్ఠను, అంతర్గత వ్యవహారాలను, ఎగుమతులపై పన్ను పెంపు, పెట్రోల్ రెవ్యూగగ్గర కొనగూడదు అని ఇలా చాలారకాలుగా వ్యవహరించినా మనవిశ్వగురువు ఏమి జరగనట్లు వ్యవహరిస్తున్నారని అవశ్యకత ఎత్తివేస్తాను నిర్ణయించాలి, అతి జాతీయవాదం ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలహీనపరచే ప్రమాదం కలిగి ఉంటుంది. ప్రభుత్వాన్ని ప్రేమించడం దేశభక్తి కాదు, దేశాన్ని ప్రేమించడం దేశభక్తి. సమానతని నిర్మించడం దేశ భక్తి కాదు.

అని కోరుకోవడమే నిజమైన దేశభక్తి. ●

స్వీడన్ ను చిత్తుచేసిన ఫ్రాన్స్, ప్రిక్వార్టర్స్ కు మెక్సికో

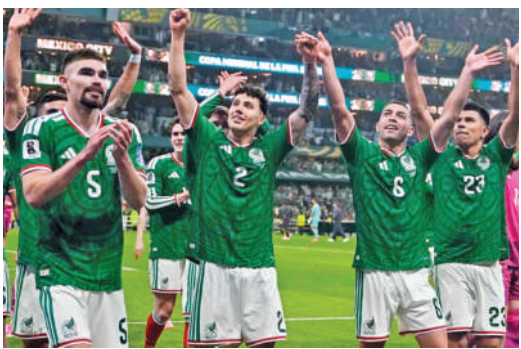
కలిసికట్టుగా ఫ్రాన్స్ లటాక్

న్యూఢెల్లీ, జూన్ 1 : హట్ ఫేవరైట్, రెండు సార్లు ఛాంపియన్ ఫ్రాన్స్... ముప్పటగా మూడోసారి కపి అందుకునే దిశగా సాకర్ ప్రపంచకప్లో దూసుకుపోతోంది. ఎంబాపె మ్యాజిక్ గోల్డ్తో ఫ్రాన్స్ ప్రి క్వార్టర్స్ పైనల్లో ప్రవేశించింది. నాకోల్ లో స్వీడన్ ను 3-0 గోల్డ్ తో చిత్తు చేసింది. కైలియన్ ఎంబాపె మరోసారి డబుల్ గోల్డ్ (45, 74వ నిమిషం)తో మెరవగా, బ్రాడెలి బార్క్లెలా (53వ నిమిషం) మరో గోల్డ్ సాధించాడు. ప్రి క్వార్టర్స్ పైనల్లో చరాగోల్తో ఫ్రాన్స్ తలవడనుంది.

మ్యాచ్ ప్రారంభం నుంచి ఫ్రాన్స్ ఆటాకింగ్ గేమ్ మొదలు పెట్టింది. పలుసార్లు స్వీడన్ గోల్డ్ గోల్డ్ పై దాడులు చేసింది. ఫ్రాన్స్ ఫార్వర్డుల స్పీడ్ కు స్వీడన్ వద్ద సమాధానం లేకపోయింది. మ్యాచ్

లో ఎక్కువసేపు బంతిని ఫ్రాన్స్ తమ ఆధీనంలోనే ఉంచుకుంది. తొలి అర్థభాగం గోల్డ్ లెన్ గా ముగుస్తుందనుకున్నదంతో ఎంబాపె అద్భుత గోల్డ్తో ఫ్రాన్స్ కు 1-0 అధిక్త్యం అందించాడు. ఉన్నానే డెంబెలే, మైఖేల్ ఒలిసేలు చాకచక్యంగా ఆడిన ఫాక్స్ కార్బర్ వ్యూహం స్వీడన్ ను డెబ్బతీసింది. ఎడమ వైపు నుంచి బంతిని అందుకున్న ఎంబాపె... మెరుపు వేగం తో స్వీడన్ స్ట్రైకర్ విక్టర్ క్యోరెన్ సెన్ కింద వదేశాడు. ఆ వెంటనే కుడికాలి క్లినికల్ పాట్ తో బంతిని గోల్డ్ కీపర్ జాకబ్ విడెల్ జెటర్స్లో ముక్కు అందకుండా నెట్లోకి పంపాడు దీంతో ఫ్రాన్స్ మొదటి గోల్డ్ సాధించింది.

రెండో అర్థభాగంలో ఫ్రాన్స్ మరింత దూకుడుగా ఆడింది. 53వ నిమిషంలో మైఖేల్ ఒలిసే స్వీడన్ డిఫెన్స్ ను దాటుకొని

ఈక్వెడార్స్ మెక్సికో ఆటగాళ్ల గెలుపు సందబాలు

అందించిన బంతిని బ్రాడెలి బార్క్లెలా గోల్డ్ గా మలచాడు. దీంతో ఫ్రాన్స్ రెండో గోల్డ్ సాధించింది. ఇక 74వ నిమిషంలో ఫ్రాన్స్ విజయం అధికారికంగా గా ఖరారైంది. ఒలిసే మరోసారి స్వీడన్ డిఫెన్స్ ను చేధిస్తూ ఎంబాపెకు అద్భుతమైన పాస్ ఇచ్చాడు. బంతితో దూసుకెళ్లిన ఫ్రెంచ్ కెప్టెన్ బంతిని కర్ల చేస్తూ ఫాక్స్ కార్బర్ లోకి పంపాడు. స్కోరు 3-0గా మార్చాడు.

40యేళ్ల తర్వాత మెక్సికో

అమెరికా, కెనడాతో కలిసి అతిథ్యమిస్తున్న మెక్సికో అద్భుత ప్రదర్శనతో 40 ఏళ్ల తర్వాత నాకోల్ మ్యాచ్ లో విజయం సాధించింది. ఈక్వెడార్స్ 2-0 గోల్డ్ తేడాతో నెగ్గి ప్రి క్వార్టర్స్ పైనల్ చేరింది. వర్షం వల్ల గంటల అలస్యంగా ప్రారంభమైన ఈ మ్యాచ్ లో హోమ్ క్రౌడ్ మద్దతు తో మొదటి నుంచే అధిపత్యం చూపింది. మ్యాచ్ తొలి అర్థభాగంలో కేవలం 9 నిమిషాల వ్యవధిలోనే రెండు గోల్డ్స్ చేసింది. జూలియన్ క్లీవేనెస్ అద్భుత గోల్డ్తో ఖాతా తెరవగా... వెంటనే రౌల్ జిమెనెజ్ రెండో గోల్డ్తో అధిక్త్యం పెంచాడు. గూస్ డశల్ జర్నల్స్ పై సంచలన విజయం సాధించి అనూహ్యంగా అందనాలు పెంచుకున్న ఈక్వెడార్స్... ఈ మ్యాచ్ లో మాత్రం తేలిపోయింది. రెండో అర్థభాగంలో పీల్ హింజెస్ రెడ్ కార్డ్ తో వైట్ లగడంతో జట్టు 10 మందికే పరిమితమైంది.

మెక్సికో చివరిసారిగా 1986 ఎడిషన్ లో బర్లెయిన్ నాకోల్ విజయం సాధించింది. ఇప్పుడు ఆడే అజీబ్ కెన్ డియోంబో, అదే స్కోర్ లైన్ తో మరోసారి నాకోల్ గెలుపొందింది. వరుసగా 7 నాకోల్ పరాజయాల తర్వాత వచ్చి న ఈవిజయం మెక్సికోకు భారీ ఊరట ఇచ్చింది.

కైలియన్ ఎంబాపె సరికొత్త రికార్డు

మెస్సీకి కూడా సాధ్యం కాని రికార్డును ఎంబాపె తన పేరిట లిఖించాడు. ఫిఫా ప్రపంచకప్ నాకోల్ మ్యాచ్ లో అత్యధిక గోల్డ్స్ కొట్టిన ఆటగాడిగా ఎంబాపె (10 గోల్డ్స్) నిలిచాడు. అరెంటిసో స్టార్ లియోనల్ మెస్సీ 5 గోల్డ్స్ తో ఎంబాపెకు అమడ దూరంలో ఉన్నాడు. జస్టి ఫ్లోరెన్టీనో, వానా, ఒల్లివ్, పీల్ చెరో ఏడు గోల్డ్స్ సాధించారు. ఎంబాపె ఆడిన మూడు వరల్డ్ కప్స్ 2018, 2022, 2026 నాకోల్ స్టేజీలో మొత్తం 10 గోల్డ్స్ కొట్టాడు. 2018 ఫిఫా నాకోల్ డశల్ మూడు గోల్డ్స్, 2022 ఫిఫా నాకోల్ డశల్ ఐదు గోల్డ్స్, తాజాగా 2026 ఫిఫాలో నాకోల్ డశల్ ఇప్పటికే రెండు గోల్డ్స్ సాధించాడు.

మెస్సీ రికార్డు అడుగు దూరంలో..

ఫ్రాన్స్ సంచలనం వెంబాపె రికార్డుల మీద రికార్డులు సాధిస్తున్నాడు. స్వీడన్ పై రెండు గోల్డ్స్ చేయడం ద్వారా ఎంబాపె (18 గోల్డ్స్) ఫిఫాలో అత్యధిక గోల్డ్స్ చేసిన ఆల్ టైమ్ ఆటగాళ్ల జాబితాలో రెండో స్థానానికి చేరుకున్నాడు. ఈ క్రమంలో జర్నల్స్ దిగ్గజం మిరాస్లావ్ క్రోజ్ (16 గోల్డ్స్) రికార్డును బద్దలుకొట్టాడు. ఇక అరెంటిసో స్టార్ మెస్సీ 19 గోల్డ్స్ తో తొలి స్థానంలో ఉన్నాడు. మెస్సీ రికార్డును సమం చేయడానికి ఒక్క అడుగు దూరంలో ఉన్నాడు.

అట

ఓటమితో రీఎంట్రీ

లండన్, జూలై 1: నాలుగేళ్ల తర్వాత 44 ఏళ్ల వయస్సులో గ్రాండ్ స్లామ్ బరిలోకి దిగిన టెన్నిస్ దిగ్గజం సెరెనా విలియమ్స్ రీఎంట్రీ ఓటమితో ప్రారంభమైంది. వైట్ కార్డ్ ఎంట్రీతో వింబుల్డన్ లో పునరాగమనం చేసిన ఈ అమెరికా స్టార్ కు తొలి రౌండ్ లోనే మర్చురైంది. 23 గ్రాండ్ స్లామ్స్ విజేత సెరెనాపై 20వ టైమ్ అస్ట్రేలియా స్టేయర్ మాయా జాయింట్ 6-3, 6-7, 6-3 తో గెలుపొందింది. 44 ఏళ్ల వయస్సులోనూ తన ఆటలో పదును తగ్గలేదని సెరెనా ఈ మ్యాచ్ లో రుజువుచేసుకుంది. తొలి సెట్ ను 3-6 తో కోల్పోయినా... రెండో సెట్ లో సెరెనా అద్భుతంగా పుంజుకుని తన టెన్నిస్ కెరీర్ కంటే తక్కువ వయస్సు క్రీడాకారిణిపై వఫర్ గేమ్ చాటింది. పోటా పోటా సర్వీసులు నిలబెట్టుకుంటూ సెట్ ను బ్రెకెట్ రకు తీసుకెళ్లింది. ఇక్కడ మాయా సర్వీసును కొల్లగొడుతూ రెండో సెట్ ను 7-6 తో ముగించి సమవత్సర నిలిచింది. దీంతో నిర్ణయతీర్మాత మూడో రౌండ్ మరొక ఉత్సాహంగా సాగుతుందని అభిమానులు భావించారు. కానీ, మాయా దూకుడు ముందు సెరెనా నిలవలేకపోయింది. ఈ మ్యాచ్ ను సెరెనా కుమార్తె లెబంబియా ప్రత్యక్షంగా వీక్షించింది.

వింబుల్డన్ లో సింగిల్స్, డబుల్స్ లో వైల్డ్ కార్డ్ పొందిన సెరెనా... మహిళల డబుల్స్ లో సోదరి వీన్స్ విలియమ్స్ తో కలిసి బరిలోకి దిగనుంది. ఈ క్రమంలో సెరెనా పేరుతో... వింబుల్డన్ నిర్వాహకులు ఓ ప్రకటన విడుదల చేశారు. వింబుల్డన్ లోకి తిరిగిరావడం చాలా ఆనందంగా ఉంది. దీన్ని చాలా మినీ అయ్యో, మళ్లీ వస్తానని ఎప్పుడూ ఊహించలేదు. ఇక్కడి వాతావరణం అద్భుతంగా ఉంది. బాగా ఆస్వాదిస్తాను. ప్రత్యక్షాన్ని ఎంబాపె చేశా అని సెరెనా వెల్లడించింది.

మెరుపు హాఫ్ సెంచరీలతో చెలరేగిన అభిషేక్, శ్రేయాన్

చెన్నై-టీ-ట్యూట్, జూన్ 1: ఇంగ్లాండ్ లో తొలి టీ20 మ్యాచ్ లో ఓపెనర్ అభిషేక్ శర్మ డనాఫర్ ఇన్నింగ్స్ ఆడాడు. మరో వైపు శ్రేయాన్ అయ్యర్ కెప్టెన్ ఇన్నింగ్స్ తో మెరిశాడు. తానెదుర్కొన్న రెండో బంతినే కవర్స్ మీదుగా బౌండరీతో ఖాతా తెరిచిన అభిషేక్... ఇంగ్లాండ్ బౌల్స్ పై ఊచకోత కోశాడు. ఇక దానన్ బంతికి సిక్స్ బాదాడు. ఇక మహమూద్ నైజత్ అడుగున్నాడు. వరుసగా 4, 6, 6 తో రెన్సింగ్ బాదాడు. బౌలింగ్ లోనూ వరుసగా మూడు ఫోర్స్

బౌలింగ్ లో బౌంటన్స్ క్యాన్ ఇచ్చి అవుట్ అయ్యాడు. ఇంగ్లాండ్ తో రెండు మ్యాచ్ లో 5, డకోట్ అయిన సంజా... మూడు మ్యాచ్ లో మొత్తం 6 పరుగులే చేశాడు. ఇక వన్ డౌన్ బ్యాట్స్ మెన్ ఇషాన్ కిషన్ కూడా ఫ్లాప్ బౌ కోసనాగుతోంది. ఈ మ్యాచ్ లో ఏకంగా డకోట్ అయ్యాడు. రెండు బంతికి రన్ తీసే ప్రయత్నంలో రనౌట్ గా వెనుదిరిగాడు. ఇషాన్ వరుసగా రెండో మ్యాచ్ లోనూ రనౌట్ అయ్యాడు. ఇంగ్లాండ్ పై 1, 12 పరుగులు చేసిన ఇషాన్... మొత్తంగా మూడు మ్యాచ్ లో 13 రన్స్ చేయగలిగాడు. టాప్ ఆర్డర్ లో వీరి ఫెయిల్యూర్ .. టీమిండియాలో ప్రభావం చూపుతోంది.

వైశుకు నో ఛాన్స్

టీమిండియాలోకి దూసుకొచ్చిన 15 ఏళ్ల యువ సంచలనం వైశుకు సూర్యవంశీకి ఈ మ్యాచ్ లోనూ తుది జట్టులో చోటు దక్కలేదు. సంజా, ఇషాన్ కిషన్ లతో ఒక రిని తప్పించి వైశుకు చోటు ఇస్తారని ఆశించిన ఫ్యాన్స్ ను టీమ్ మేనేజిమెంట్ నిరాశపరిచింది. సినియర్ వైపే మొగ్గు చూపింది. కాగా ఇంగ్లాండ్ తో తొలి టీ20 కోసం ఏకంగా ముగ్గురు స్పిన్ బౌల్స్ టీమ్ డియూ బరిలోకి దిగింది. స్పిన్ ఆల్ రౌండ్ గా అక్షరే పటిలేతో పాటు చరణ్ చక్రవర్తి, రవి బిశ్నోయ్ లు చోటు కల్గించింది.

వింబుల్డన్ లో ఒసాకా ఫ్యాషన్స్

లండన్: ఇషాన్ క్రీడాకారిణి నయోమి ఒసాకా... వింబుల్డన్ లో ప్రత్యేక ఆకర్షణగా మారింది. ఆటోనేస్ కాకుండా రోజుకో ఫ్యాషన్ డ్రెస్ తో తళతళమెరుస్తూ హాకెర్లైస్తోంది. తొలిరోజు ఇషాన్ డాల్ తో కలిపి ఆశించిన ఫ్యాషన్స్ టీమ్ మేనేజిమెంట్ నిరాశపరిచింది. సినియర్ వైపే మొగ్గు చూపింది. కాగా ఇంగ్లాండ్ తో తొలి టీ20 కోసం ఏకంగా ముగ్గురు స్పిన్ బౌల్స్ టీమ్ డియూ బరిలోకి దిగింది. స్పిన్ ఆల్ రౌండ్ గా అక్షరే పటిలేతో పాటు చరణ్ చక్రవర్తి, రవి బిశ్నోయ్ లు చోటు కల్గించింది.

రెండురోజుల నష్టాలకు బ్రేక్ లాభాల్లో ర్యాబీ తీసిన సెన్సెక్స్, నిఫ్టీ

ముంబయి, జూలై 1: రెండురోజుల వరుస నష్టాలకు బ్రేక్ పడింది. ఆల్, ఎఫ్ ఎస్ టీ, పై నాన్ యల్ షేర్స్ కోసుకోళ్లు పెరగడంతో దేశీయ స్టాక్ మార్కెట్టు బలంగా ముగిశాయి. ఐటీ షేర్స్ ఒత్తిడి కొనసాగినా నిఫ్టీ మళ్లీ 24 వేల మార్కులను దాటింది. గ్లోబల్ మార్కెట్స్ నుంచి వచ్చిన సానుకూల సంతకాలు, పెద్దకంపెనీల షేర్స్ విలువ ఆధారిత కోసుకోళ్లు మార్కెట్ ను మద్దతుగా నిలిచాయి. టీఎన్ కె సెన్సెక్స్ 443 పాయింట్లు లాభ పడి 76 వేల 922 వద్ద ముగిసింది. నిఫ్టీ 140 పాయింట్లు పెరిగి 24 వేల 5 వద్ద స్థిరపడింది. నిఫ్టీ ర్యాబీకి ఎలర్ట్, స్టాక్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్ ప్రధానంగా మద్దతు అందించాయి. మిడ్ క్యాప్, స్మార్ట్ క్యాప్ నూచీలు కూడా స్వల్ప లాభాలతో ముగిశాయి. అంతర్జాతీయంగా యూరప్ మార్కెట్స్ స్వల్ప నష్టాల్లో బ్రేక్ కాగా ఆసియా మార్కెట్స్ మిశ్రమంగా ముగిశాయి.

అమెరికా ఇరాన్ చర్చలు, యూఎస్ ట్రెజరీ రాబులు పెరుగుదల, అమెరికా ఉద్యోగ గణాంకాలపై పెట్టుబడిదారులు దృష్టి సారించారు. వాచాన విక్రయాల గణాంకాలు విడుదల చేసిన కంపెనీల్లో

ఆకోర్ రేలాండ్ దాదాపు 3 శాతం, ఓలా ఎలక్ట్రిక్ 2.6 శాతం, వీఎస్ టీ టీల్స్, ఎస్కార్ కు బాదా పేర్లు కూడా లాభాల్లో ముగిశాయి. స్ట్రీట్ డ్రిప్స్ వీల్స్ పేర్ ఏకంగా 7 శాతానికి పైగా ఎగిసింది.

అయితే కేపిటల్ టెక్నాలజీస్ పేర్ భారీగా 16 శాతానికి పైగా పతనమైంది. తొలి త్రైమాసికం మాదిరిగానే రెండో త్రైమాసికంలోనూ ఆదాయం బలహీనంగానే ఉండవచ్చని కంపెనీ అంచనా వేయడంతో పెట్టుబడిదారులు అమ్మకాలు జూబుట్టారు. పైసాలో డిజిటల్ పేర్ 19 శాతం ఎగిసిన పడగా రెన్స్ 12 శాతం, జీఎన్ టీ ఎలక్ట్రానిక్స్, వీఎస్ టెక్ వాల్టా, ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ అండ్ రెస్ట్రెయ్డ్ షేర్స్ కూడా లాభాల్లో ముగిశాయి. నాక్ ఫ్యాక్షన్ లో ఐపీఓ రెండున్నర రెట్లుకు పైగా సజ్జెస్ట్ చేసింది.

అస్సా స్పింబ్లర్స్ ఐపీఓ 4.6 రెట్లుకు పైగా స్పందన వచ్చింది. రెండు ఇష్టాలకూ పెట్టుబడిదారుల నుంచి మంచి అదరగ లభించింది. రెండు రోజుల నష్టాల తర్వాత మార్కెట్టు బలంగా పుంజుకోవడం పెట్టుబడిదారుల్లో ఉత్సాహాన్ని నింపింది.

జీఎస్టీ వసూళ్లు రూ.1.94 లక్షల కోట్లు

న్యూఢిల్లీ, జూలై 1: దేశం, సేవల వన్ను (జీఎస్టీ) వసూళ్లు మరోసారి భారీగా సమోదయ్యాయి. ఈ ఏడాది జూన్ నెలలో స్థూల జీఎస్టీ ఆదాయం రూ.1.94 లక్షల కోట్లు దాటింది. నేడు విడుదలైన అధికారిక గణాంకాల ప్రకారం గతేడాది ఇదే నెలతో పోలిస్తే వసూళ్లు 13.9 శాతం పెరిగాయి. ముఖ్యంగా దిగుమతులపై వచ్చే వన్ను రాబడి గణనీయంగా పెరగడం ఈ వృద్ధికి ప్రధాన కారణంగా నిలిచింది. జూన్ నెలలో స్థూల జీఎస్టీ ఆదాయం రూ.1.94,812 కోట్లుగా సమోదయ్యింది. గత సంవత్సరం జూన్ లో ఈ మొత్తం రూ.1,71,105 కోట్లుగా ఉంది. ఈ పెరుగుదలలో దిగుమతులపై వచ్చే జీఎస్టీ వాటానే అధికం. దిగుమతులపై వన్ను రాబడి ఏకంగా 34.6 శాతం పెరిగి రూ.60,038 కోట్లుకు చేరుకుంది. దేశీయ లావాదేవీల ద్వారా సమకూరిన జీఎస్టీ ఆదాయం మాత్రం 6.5 శాతం వృద్ధితో రూ.1,34,774 కోట్లుగా సమోదయ్యింది. దేశీయ వసూళ్ల వృద్ధి రేటు కంటే దిగుమతులపై వసూళ్ల వృద్ధి

రేటు ఎక్కువగా ఉండటం గమనార్హం. రిఫైండ్ల తర్వాత ప్రస్తుత్యానికి అందిన నికర జీఎస్టీ ఆదాయం జూన్ లో 11.2 శాతం వృద్ధితో రూ.1,62,377 కోట్లుకు చేరింది. గతేడాది ఇదే నెలలో నికర వసూళ్లు రూ.1,45,984 కోట్లుగా ఉన్నాయి. ఈ సారి మొత్తం రిఫైండ్లు కూడా దాదాపు 30 శాతం పెరిగి రూ.32,436 కోట్లుగా సమోదయ్యాయి. ఇందులో దేశీయ రిఫైండ్లు 42.9 శాతం పెరిగి రూ.17,767 కోట్లు చేరగా, ఎగుమతులపై ఐసీఎస్ ద్వారా ఇచ్చిన రిఫైండ్లు 15.6 శాతం పెరిగి రూ.14,669 కోట్లుగా ఉన్నాయి. ఇక, నికర ఆదాయాన్ని విశ్లేషిస్తే దేశీయ లావాదేవీలపై వచ్చిన నికర జీఎస్టీ రాబడి కేవలం 2.6 శాతం మాత్రమే పెరిగి రూ.1,17,007 కోట్లుగా ఉంది. అదే సమయంలో దిగుమతులపై వచ్చిన నికర కస్ట్ మెన్ జీఎస్టీ ఆదాయం ఏకంగా 42.2 శాతం పెరిగి రూ.45,370 కోట్లుకు చేరింది.

ఇది దిగుమతులపై ఆధారపడి వన్ను వసూళ్లు ఎంతగా పెరిగాయో స్పష్టం చేస్తోంది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం తొలి త్రైమాసికం గణాంకాలను పరిశీలిస్తే స్థూల జీఎస్టీ వసూళ్లు 8.4 శాతం వృద్ధితో రూ.6,31,699 కోట్లుకు చేరాయి. గతేడాది ఇదే సమయంలో ఈ వసూళ్లు రూ.5,82,542 కోట్లుగా ఉన్నాయి. ఇదే కాలంలో నికర జీఎస్టీ రాబడి 7.1 శాతం పెరిగి రూ.5,40,218 కోట్లుగా సమోదయ్యింది. మే నెలలో కూడా జీఎస్టీ వసూళ్లు రూ.1.94 లక్షల కోట్లుగా సమోదయ్యాయి. జూన్ లోనూ అదే స్థాయి వసూళ్లు కోసనాగుడం ఆర్థిక వ్యవస్థ పటిష్టతకు సూచికగా నిపుణులు భావిస్తున్నారు.

ఇండిగో లైట్ పేరుతో కొత్త టికెట్ ఛార్జీలు

ముంబయి, జూలై 1: దేశీయ పౌర విమాన యాన సంస్థ ఇండిగో లో బడ్జెట్ ప్రయాణం చాలానుకునే సౌకర్యం ప్రజల కోసం కొత్త ఛార్జీలతో మార్చింది. హ్యాండ్ బ్యాగ్ లేదా క్యాబినెట్ లగిజ్ తో మాత్రమే ప్రయాణించే వారి కోసం "ఇండిగో లైట్" పేరుతో ఓపికానమీ ఛార్జీ కేటగిరీని ప్రవేశపెట్టింది. లగిజ్ రోజుకే ప్రయాణం చేసే వారికి మాత్రమే ఇండిగో లైట్ ప్రయాణాలు దక్కతాయి. డౌమ్స్ ఛార్జీ తో పాటు అంతర్జాతీయ నాన్ స్టాప్ విమాన ప్రయాణాలింగ్ లో ఈ విధానం వర్తిస్తుంది. ఈ సదుపాయాన్ని వన్ వే, రౌండ్ ట్రిప్, మల్టీసీటీ బుకింగ్ లకు కూడా సమానంగా వర్తింపజేసుకోవడం ఇండిగో లైట్ ఛార్జీల ప్రత్యేకత. పెద్దపెద్ద పాటు పిల్లల టికెట్లకు కూడా ఈ సదుపాయం అందుబాటులో ఉంటుందని సంస్థ తెలిపింది.

పెట్రోడిజిల్ ధరలు తగ్గించిన నయారా

ముంబయి, జూలై 1: దేశవ్యాప్తంగా వాహనదారులకు నయారా ఎనర్జీ భారీ ఊరటనిచ్చింది. పెట్రోల్, డీజిల్ ధరలను తగ్గిస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. పెట్రోల్ పై లీటర్కు రూ. 5, డీజిల్ పై లీటర్కు రూ. 3 పోపు న కోత విధించింది. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న 7వేలకు పైగా నయారా రిటైల్ ఔట్ లెట్లలో తగ్గిన ధరల తక్షణమే అమల్లోకి వచ్చాయి. పశ్చిమానీయంలో ఉద్ధిక్తతలు వల్లారం, కీలకమైన సమీక్షలవల్లగా ఆదిగి తెరుచుకోవడంతో అంతర్జాతీయంగా ముడివేరుతున్న ధరలు తగ్గుముఖం పట్టాయి. ఈ నేపథ్యంలోనే నయారా ఎనర్జీ ఈ నిర్ణయం తీసుకుంది. రాష్ట్రాల వారీగా ఉండే వ్యాజ్య పరిమితి వన్నుల కారణంగా తుది రిటైల్ ధరలో వ్యత్యాసాలు ఉంటాయి. నయారా ధరలను తగ్గించినప్పటికీ, ప్రభుత్వ రంగ చమురు సంస్థలు మాత్రం పాత ధరలనే కొనసాగిస్తున్నాయి. దేశంలోని 90 శాతానికి పైగా ఇంధన మార్కెట్ ను నియంత్రించే ఐపీఓ, బీపీఎస్, హెచ్పీఎస్ ల తమ ధరలలో ఎటువంటి మార్పు చేయలేదు.

